C/2024/1762

22.3.2024.

P9_TA(2023)0322

Gvatemala: stāvoklis pēc vēlēšanām, tiesiskums un tiesu iestāžu neatkarība

Eiropas Parlamenta 2023. gada 14. septembra rezolūcija par Gvatemalu: stāvokli pēc vēlēšanām, tiesiskumu un tiesu iestāžu neatkarību (2023/2831(RSP))

(C/2024/1762)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā Reglamenta 144. panta 5. punktu un 132. panta 4. punktu,

A. tā kā 2023. gada 28. augustā Gvatemalas Augstākais vēlēšanu tribunāls (*TSE*) paziņoja par mierīgu un labi organizētu vēlēšanu oficiālajiem rezultātiem un pasludināja, ka Gvatemalas prezidenta un prezidenta vietnieka amatā ar skaidru balsu pārsvaru ir ievēlēti *Bernardo Arévalo* un *Karin Herrera* no partijas "Movimiento Semilla";

B. tā kā prezidents *Alejandro Giammattei* atzina rezultātus un 2024. gada 14. janvārī publiski aicināja īstenot sakārtotu pāreju un varas nodošanu;

C. tā kā kopš 2023. gada 12. jūlija ģenerālprokurors ir pakļāvis partiju "Movimiento Semilla" selektīvām un patvaļīgām juridiskām un procesuālām darbībām un tādējādi saskaņā ar ES vēlēšanu novērošanas misijas (*EOM*) sniegto informāciju "apdraudēja tiesības un iespēju piedalīties patiesās vēlēšanās un respektēt vēlētāju gribu"; tā kā 2023. gada 28. augustā *TSE* Pilsoņu reģistrs atkal uz laiku apturēja partijas "Movimiento Semilla" darbību un no 2023. gada 3. septembra līdz 31. oktobrim uz laiku atcēla šo apturējumu;

D. tā kā daži tiesu iestāžu un ģenerālprokurora (*Ministerio Público*) biroja locekļi ir iejaukušies vēlēšanu procesā; tā kā ASV Engela sarakstā ir iekļauti vairāki *Ministerio Público* prokurori, tostarp ģenerālprokurore *María Consuelo Porras*, *José Rafael Curruchiche*, Īpašā prokurora pret nesodāmību (*FECI*) Valsts ministrijas biroja vadītājs un tiesnesis *Fredy Orellana*,

1. apsveic *Bernardo Arévalo* un *Karin Herrera* ar ievēlēšanu amatā; aicina visas valsts iestādes un sabiedrības sektorus atbalstīt sakārtotu pāreju un varas nodošanu, kā to aicinājis prezidents *Alejandro Giammattei*;

2. stingri nosoda *FECI* veiktos nesenos reidus *TSE* birojos, kā arī to, ka tika atvērtas vēlēšanu urnas, kurās atradās pagājušā gada jūnija vispārējās vēlēšanās nodotās balsis, un to, ka tika izņemti datormateriāli saistībā ar iepriekšēju vēlēšanu rezultātu nosūtīšanu, tādējādi pārkāpjot vēlēšanu procesa un pārraudzības ķēdes integritāti; nosoda to, ka šie pasākumi tika izvērsti pret *TSE* — vēlēšanu procesa laikā augstākās iestāde šajos jautājumos — gribu; pauž īpašas bažas par iespējamu konstitucionālās kārtības sabrukumu Gvatemalā;

3. pauž nožēlu par pastāvīgajiem mēģinājumiem apturēt partijas "Movimiento Semilla" darbību; nosoda jebkādu, jo īpaši *Ministerio Público* īstenotu, rīcību, lai atceltu vēlēšanu rezultātus, pastāvīgos pasākumus, lai noteiktu kriminālatbildību neatkarīgiem tiesu sistēmas dalībniekiem, un tiesu un prokuratūras iestāžu instrumentalizāciju, kas apdraud tiesiskumu;

4. aicina visas Gvatemalas politiskās partijas, valsts varas atzarus un iestādes ievērot vēlēšanu procesa integritāti un rezultātus, ko Gvatemalas pilsoņi skaidri pauduši ar savu balsojumu, un garantēt viņu pilsoniskās un politiskās tiesības, tostarp ievēlēto amatpersonu aizsardzību, saskaņā ar starptautiskajiem un reģionālajiem standartiem un valsts tiesību aktiem;

5. pauž bažas par to, ka tiek patvaļīgi aizturēti prokurori, tiesneši, neatkarīgie žurnālisti, cilvēktiesību aizstāvji un bijušās amatpersonas no Starptautiskās komisijas nesodāmības apkarošanai Gvatemalā; mudina nekavējoties un bez nosacījumiem atbrīvot *Virginia Laparra*, viņas juristi *Claudia González* un visus patvaļīgi aizturētos;

6. atgādina, ka tiesu iestāžu neatkarības respektēšana, politiskais plurālisms un vārda brīvība ir pamattiesības, kā arī demokrātijas un tiesiskuma pamatpīlāri;

7. aicina ES vēlēšanu novērošanas misiju, EĀDD, dalībvalstis un ES delegāciju turpināt uzraudzīt situāciju Gvatemalā, kamēr nav skaidras un nopietnas garantijas, ka tiek ievērota vēlēšanās paustā tautas griba; mudina iestādes īstenot gaidāmos vēlēšanu novērošanas misiju ieteikumus;

8. uzdod priekšsēdētājai nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, PV/AP, Amerikas valstu organizācijai, ANO, Gvatemalas iestādēm un Centrālamerikas parlamentam (*PARLACEN*).